

Datum

2019-10-10

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Ledningsstrateg

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Revidering av centralt krisstöd STK-2019-1093

Sammanfattning

Sedan Malmö stads nuvarande organisation trädde i kraft den 1 maj 2017 är staden inte längre organiserad efter geografi i stadsområden utan med stadsövergripande fackförvaltningar. Av denna anledning har krisstödsorganisationen setts över och en ny grund för ledning, samordning och bemanning för krisstödet tagits fram. Utredningen har genomförts av stadskontoret i nära samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och ligger till grund för föreliggande förslag som i stort innebär att arbetsmarknads- och socialnämnden får i uppdrag att organisera, bemanna och driva stadens centrala krisstödsorganisation på ett sådant sätt att de krav som finns i aktuell lagstiftning och avtal mellan SKL och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, uppfylls. För detta får nämnden ersättning genom de statliga krisberedskapsmedlen. Förslaget har varit remitterat till arbetsmarknads- och socialnämnden som ställer sig positiva till förslaget.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen beslutar att överlämna uppdraget till arbetsmarknads- och socialnämnden att organisera, bemanna och driva stadens centrala krisstödsorganisation på ett sådant sätt att de krav som finns i aktuell lagstiftning och avtal mellan SKL och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, uppfylls.
2. Kommunstyrelsen beslutar att för uppdragets genomförande överförs 30 procent av den statliga krisberedskapsersättningen årligen från kommunstyrelsen till arbetsmarknads- och socialnämnden som för 2019 uppgår till 7 700 tkr.
3. Kommunstyrelsen beslutar att för 2019 överföra 400 tkr till arbetsmarknads- och socialnämnden.

Beslutsunderlag

- Central krisstödsorganisation Uppstart och bedömning
- Utredning centralt krisstöd
- Beslut KSAU 190902 §491
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 190924 § 317 med Reservation (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 191021 Revidering av det centrala krisstödet

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-09-02

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-10-21

Kommunstyrelsen 2019-10-30

Beslutet skickas till

arbetsmarknads- och socialnämnden

arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Karin Rahmberg

stadskontoret, avdelningen för intern ledning och stöd, enheten ekonomi och utveckling

Ärendet

Världen över har behovet av en krisstödsberedskap blivit allt tydligare för att effektivare kunna bistå drabbade, reducera lidande och minska risk för såväl psykisk, som fysisk ohälsa och negativa sociala effekter i efterförloppet. Malmö stad har ansvar för den som bor, arbetar eller vistas i staden och behöver en robust krisstödsorganisation och god beredskap för att kunna stödja människor och mildra effekterna vid olika typer av allvarliga händelser.

Malmö är den största kommun med stadsövergripande fackförvaltningar i Sverige vilket ställer höga krav på samordning och samverkan vid kriser. En av de största riskerna vid en allvarlig kris är att medborgarna tappar förtroendet till samhället. Människor har förväntningar på att samhället ska ha kapacitet och förmåga att ge dem snabb hjälp i form av psykologiskt och socialt stöd. Fokus på krisstöd är att understödja individens egna starka sidor och inte på omhändertagande av individen.

En av effekterna med en välfungerande krisstödsorganisation är hög känsla av tillit till samhället och den kommunala organisationens förmåga som Malmöbor kan känna när staden omgående möter upp vid allvarliga händelser. Det signalerar att Malmö stad är stödjande och aktivt arbetar trygghetsskapande och på så sätt bidrar till att Malmö är en attraktiv stad att bo och verka i. Vid händelser som är kopplade till brott är krisstödet också ett sätt för Malmö stad att visa att kommunen agerar vid händelser i staden.

Bakgrund

Centralt krisstöd beskrivs i *Central krisledningsplan för Malmö stad* och är en av fyra funktioner inom den centrala krisledningens stödfunktioner. Antagen struktur bygger på Malmö stads förra organisering, som leds av stadskontoret med operativt arbete i stadsområdena. Fram till och med 1 maj 2017 ansvarade respektive stadsområdesnämnd för att, i enlighet med stadsområdets befolkningsansvar, tillgodose medborgarens behov av stöd vid kris. I enlighet med ansvars-, likhets- och närhetsprincipen låg ansvaret för krisstöd på det stadsområde som berördes av den specifika händelsen. Vid händelser som överskred stadsområdenas kapacitet och resurser samordnades krisstödet centralt.

Sedan Malmö stads nuvarande organisation trädde i kraft den 1 maj 2017 är staden inte längre organiserad efter geografi i stadsområden utan med stadsövergripande fackförvaltningar. Av denna anledning behöver krisstödsorganisationen ses över och en ny grund för ledning, samordning och bemanning för krisstödet behöver fastställas. Den centrala krisledningsplanen kommer att revideras under 2019 och delen om krisstöd kommer att uppdateras för att stämma överens med beslut baserat på denna utredning.

Stadskontoret har i nära samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen genomfört en utredning rörande anpassning av det centrala krisstödet som ligger till grund för föreliggande förslag. Utredning behandlar det kommunala ansvaret för krisstöd, tidigare central krisstödsorganisation, samverkan och behov av krisstöd. Fokus är stöd till Malmöbor och människor som befinner sig i staden, krisstöd för personal inom Malmö stad behandlas inte. Utredningens överväganden leder till förslag om ny central krisstödsorganisation i Malmö stad. Utredningen bifogas till ärendet.

Förslag

Utredningen visar att tidigare central krisstödsorganisation har varit otydlig och utan riktlinjer om när centralt krisstöd ska startas och vilken nivå i organisationen som ska aktiveras utifrån händelse. Det finns behov av att tydliggöra beslutsordning, mandat, bedömningsgrund och ledning av krisstöd vid allvarliga händelser. Utredningen har lett fram till följande slutsatser inför skapandet av ny central krisstödsorganisation:

Ledning och styrning

- Fortsatt förlägga ledning, styrning och operativ verksamhet av centralt krisstöd på arbetsmarknads- och socialförvaltningen utifrån ansvars- och likhetsprincipen. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är en förvaltning som i vardagen möter människor i kris och krisstödsorganisationen kan kopplas till ordinarie verksamhet.

Samordning

- Utifrån kommunens ansvar för samordning starta en samverkansgrupp för nyckelaktörer vid allvarliga händelser i Malmö för samverkan och planering av krisstöd inför och vid extraordinära och andra allvarliga händelser.
- Starta en nätverksgrupp för Malmö stads förvaltningar med krisstöd för en sammanhållning och samverkan i staden. I enlighet med ansvars-, likhets- och närhetsprincipen ansvarar varje förvaltning för att bedöma behovet av krisstöd utifrån sitt verksamhetsansvar och bygga upp en organisation och beredskap för detta.

Grundprinciper

- Malmö stads krisstöd ska bygga på tilltron till människors egna resurser att hantera svåra händelser. Grunden i krisstöd är det informella stödet i form av människors sociala nätverk. Samtidigt ska det vara lätt för människor att få hjälp och stöd om och när de behöver det. Bedömning av krisstöd görs av räddningstjänst, polis, annan myndighet eller social jour, de har bäst förutsättningar att fatta beslut utifrån läget på platsen.
- Akut stöd i form av mat, boende och transport kan vid behov ges av krisstödsorganisationen vid allvarliga händelser utan individuella beslut. Stöd utan individuella beslut kan ges även vid händelser som inte faller inom lagen om extraordinära händelser.

Remissvar

Förslaget har remitterats till arbetsmarknads och socialnämnden som ställer sig positiva till förslaget. I nämnden finns en reservation från (M+C).

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ställer sig bakom de slutsatser som redovisas i utredningen och menar att arbetsmarknads- och socialförvaltningen bör få ett övergripande ansvar med tillhörande finansiering för att organisera, bemanna och driva stadens centrala krisstödsorganisation på ett sådant sätt att de krav som finns i aktuell lagstiftning och avtal mellan SKL och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, uppfylls.

Kommunerna har idag i inom ramen för den så kallade "Kommunöverenskommelsen" tillgång till statliga medel för krisberedskap. Överenskommelsen förtydligar hur de statliga medlen ska användas och hur de kopplas till LEH (*Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap*). LEH syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera kriser. Kommunen har ett ansvar för alla människor som bor eller vistas i kommunen enligt lagen. Kommunen behöver även kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet i tillräcklig utsträckning, kunna förmedla information till media, allmänhet och berörda, och ha beredskap för att kunna ge stödjande åtgärder till drabbade. De statliga medlen indexuppräknas på årlig basis och hur medlen används följs årligen upp av Länsstyrelsen. För 2019 utgår en statlig ersättning om totalt cirka 7 600 000 kronor till Malmö stad.

Baserat på tidigare erfarenheter ser stadskontoret att krisstöd är en stor del av Malmö stads åtaganden vid kriser och extraordinära händelser. Att staden har en ändamålsenlig och tydlig organisation är av största vikt för att för staden samlade krisberedskap. Stadskontoret förslår därför att arbetsmarknads- och socialnämnden årligen bör tillföras 30 procent av den statliga ersättningen "Krisberedskap" för att hantera uppdraget.

I ärendets beredning har en dialog förts mellan stadskontoret och arbetsmarknads- och socialförvaltningen och samstämmighet råder kring förslaget i ärendet.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör